

باسمه تعالی
معاونت آموزشی امام صادق (ع)
معاونت آموزش

راهنمای تصحیح

متوسطه دوم

پاسخ برگ درس دین و زندگی ۳

پایه: دوازدهم رشته: ریاضی و تجربی

تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۲

ساعت برگزاری: ۸ صبح

مدت آزمون: ۸۰ دقیقه

تعداد صفحه: ۳ صفحه

امتحانات هماهنگ نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

	راهنمای تصحیح	ردیف
	<p style="text-align: center;">تدبر در قرآن</p> <p>الف) کلمه «يَسْأَلُهُ» اشاره به بزرگترین درخواست موجودات از خداوند است؛ مبنی بر اینکه: خدایا وجود بده و بقا بده! و عبارت «هو فی شان» اشاره به توحید ربوبیت دارد، زیرا خداوند هر لحظه در پرورش و تدبیر و هدایت موجودات است. (۰/۵)</p> <p>ب) آیه شریفه «وَ الَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا ...»، کل آیه شریفه بیانگر امداد خاص یا توفیق الهی است و عبارت «لَنَهْدِيَنَّهُمْ» اشاره به توحید در ربوبیت دارد زیرا خداوند مجاهدان راه حق را هدایت خاص می فرماید. (۰/۵)</p> <p>ج) آیه شریفه «مَا لَهُمْ مِّنْ دُونِهِ ...» اشاره به توحید در ولایت و نفی شرک در حاکمیت و حکمرانی خداوند دارد. (۰/۵)</p> <p>د) در آیه شریفه «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ» اشاره به توحید در ربوبیت و «إِنَّمَا شَاكَرْنَا» اشاره به توحید عملی دارد. (۰/۵)</p> <p>ه) در آیه شریفه «قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ ...» اشاره به توحید در ربوبیت دارد زیرا خداوند با موعظه اش می خواهد انسان ها را هدایت کند (۰/۲۵) و «أَنْ تَقُومُوا...» اشاره به توحید عملی فردی و اجتماعی دارد و اشاره به اخلاص نیز می باشد. (۰/۲۵)</p>	۱
	<p style="text-align: center;">تدبر در روایات</p> <p>الف) چون اشیا محدودند و هستی و چیستی آنها قابل دسترسی است لذا پیامبر اکرم فرمودند: "تفکروا فی کل شیء" (۰/۲۵) و چون خداوند از جنبه ذات نامحدود است فرمودند: "لاتفکروا فی ذات الله"، زیرا احاطه محدود بر نامحدود. محال است. (۰/۲۵)</p> <p>ب) اینکه امام علی علیه السلام فرمودند؛ خدای من در عزت من همین بس که بنده تو باشم اشاره به توحید عملی است (۰/۲۵) و اینکه فرمودند: خدایا افتخار من است که تو پروردگار منی اشاره به توحید در ربوبیت (۰/۲۵) دارد</p> <p>ج) اینکه پیامبر اکرم (ص) فرمودند: (نیت مومن....) اشاره به حسن فاعلی دارد. (۰/۵)</p> <p>د) اینکه علی علیه السلام فرمودند از قضا الهی به قدر الهی پناه می برم به شماره (۱) اشاره دارد زیرا دیواری که تقدیرش خراب است قضا و اراده الهی بر تخریب آن است. (۰/۵)</p>	۲

۳	اصطلاحات الف) سنت املا اگر کسانی چنان در گناه و باطل پیش روند که از کار خود خرسند باشند و با حق دشمنی و لجاجت ورزند خداوند از باب پیشی گرفتن رحمت بر غضب به آنها فرصت و مهلت می‌دهد آنان از این مهلت می‌توانند حسن استفاده کنند و توبه کنند یا سوء استفاده کنند و گناه بیشتر کنند تا عذاب آنها سخت‌تر شود. (۰/۵) ب) اختیار به معنای توانایی بر انجام یک کار و یا ترک آن است و یک حقیقت وجدانی است. (وجدانی به معنای امر بدیهی است که انسان آن را در خود می‌یابد و می‌بیند). (۰/۵) ج) توحید در ربوبیت رب به معنی مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و اداره و پرورش و هدایت مخلوقات موجود به دست اوست (خدا با قانونمندی و تقدیراتش آنها را تدبیر، پرورش، اداره و هدایت می‌کند). (۰/۵) د) قضا در لغت به معنی به انجام رساندن، حکم کردن و حتمیت بخشیدن است و در کاربرد به معنای آن است که با حکم و اراده الهی موجودات ایجاد می‌شوند و به قضای الهی مربوطند. قدر در لغت به معنای اندازه و اندازه گرفتن و تقدیر است و از آن جهت که خداوند موجودات را با علم خود اندازه حدود ویژگی موقعیت زمانی و مکانی می‌بخشد و موجودات مقدر به تقدیر الهی هستند. (۰/۵) هـ) هر عمل انسان دو جنبه دارد: قصد، نیت و روح عمل که باید خالص برای خدا باشد (حسن فاعلی) شکل، صورت، جسم و کالبد عمل باید مطابق دستورات خدا باشد (حسن فعلی). (۰/۵)
۴	پاسخ کوتاه الف) انواع شرک اعتقادی عبارت است از: شرک در خالقیت شرک در مالکیت شرک در ولایت شرک در ربوبیت/ اما شرک عملی عبارت است از: شرک فردی و اجتماعی. (۰/۷۵) ب) اگر تصور کنیم چند خدا وجود دارد هر کدام را محدود و ناقص پنداشته ایم. این یعنی هر یک از خدایان کمالاتی دارد که دیگری ندارد و گرنه عین هم می‌شوند و دیگر چند خدا نیستند. (۰/۷۵) ج) در سنت استدراج گناهکار با حق دشمنی و لجاجت می‌ورزد؛ خداوند به او مهلت و نعمت امکانات می‌دهد در حقیقت گناهکار با مهلت و امکاناتی که در اختیار دارد آنها را به صورت بلای جان خویش جلوه‌گر می‌نماید و هر روز بار گناهش سنگین و این عذاب به صورت ناگهانی بر او نازل می‌شود. (۰/۷۵) د) در توحید در ربوبیت بدین معنا نیست که انسان دارای عقل، در اعمالش قدرت تدبیر ندارد. مثلاً باغبانی که به پرورش درخت اقدام می‌کند در پرورش درخت تدبیر ندارد. بلکه رشد تدبیرش همه از آن خداوند و تحت تدبیر اوست (به صورت طولی - درس ۵) یعنی کار باغبان از یک سو منسوب به اوست اما در سطحی بالاتر خود باغبان و تدبیرش تحت تدبیر و ربوبیت الهی است به عبارت دیگر باغبان و استعدادهایش درخت و خصوصیاتش همگی تحت تدبیر و ربوبیت خداوند هستند. (۰/۷۵)
۵	درست و نادرست الف) درست (۰/۲۵) ب) درست (۰/۲۵) ج) درست (۰/۲۵) د) نادرست (۰/۲۵) ه) درست (۰/۲۵) و) نادرست (۰/۲۵)
۶	جای خالی الف) عملی فردی (۰/۲۵) ب) شرک اعتقادی و عملی (۰/۲۵) ج) توحید در ربوبیت (۰/۲۵) د) تمایلات نفسانی (۰/۲۵) ه) شرک در ولایت (۰/۲۵) و) توحید عملی / شرک عملی / اختیار (۰/۲۵)

تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۲

ساعت برگزاری: ۸ صبح

مدت آزمون: ۸۰ دقیقه

تعداد صفحه: ۳ صفحه

امتحانات هماهنگ نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

۷	ارتباط عبارات الف) گزینه ۲ (۰/۵) ب) گزینه ۵ (۰/۵) ج) گزینه ۱ (۰/۵) د) گزینه ۳ (۰/۵)
	پاسخ کامل
۸	سنت ابتلا: به معنی امتحان است و فرد در تنگنا و موقعیتی قرار می‌گیرد که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه ادعا کرده مشخص شود این امتحان عام‌ترین و فراگیرترین سنت الهی است که همیشگی است و شامل همه انسان‌ها در همه دوران‌ها می‌شود. (۱)
۹	اختیار انسان تقدیر الهی: وقتی از تقدیر خداوند سخن گفته می‌شود منظور طول و عرض و حجم و مکان و زمان یک موجود نیست این‌ها ساده‌ترین و روشن‌ترین تقدیر الهی است تقدیرات شامل همه کیفیت‌ها و کمیت‌ها و کلیه روابط علی و معلولی میان موجودات است مثلاً آب در فلان درجه به جوش می‌آید ماه در کدام مدار دور زمین می‌چرخد و غیره. و یکی از تقدیرات الهی برای انسان اختیار است که عمل اختیاری او قانونمند عمل می‌نماید؛ لذا ویژگی اختیار از تقدیرات الهی است. (۱)
۱۰	از میوه‌های درخت اخلاص حکمت است: حکمت به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطا است که هدف درست و راه رسیدن به آن را به انسان نشان می‌دهد، تا انسان در شرایط خاص حق را از باطل تشخیص دهد لذا پیامبر اکرم فرمود: هر کس چهل روز کار خالصانه انجام دهد چشمه حکمت از درون به بیرون می‌جوشد. (۱)
۱۱	بعد فردی توحید عملی: هر کس در زندگی فردی خود از فرمان‌های خداوند اطاعت کند، توحید عملی انجام داده است چنین فردی می‌کوشد تا تمایلات درونی خود مانند تصمیم‌ها و فعالیت‌های خود را در جهت رضایت الهی انجام دهد مثلاً درانتخاب همسر، شغل، دوست و تحصیل علم از دایره فرمان الهی خارج نشود. (۲)
	مجموع بارم: ۲۰ نمره